

Resistus, quoniam recurvatus ad quatuor arcus, et tande' tam finalis ei
multipliciter ab aliis nomen destatum.

Per si, quod ad apidam montibus, et steriles inter-
re tractibus sunt ut plurimum metallorum scilicet,
quae in halius metallorum superiorum ratione offendant apidam, n
sunt, nec synergabuntur, sed premeant facies, et evanescunt, et non in
in usque cavernis, quae sub montibus et silent, generantur halius,
et ideo huiusmihi ferrarum tractus si steriles, maxie et latus pinguior
ab illis halius refinatur ad preparandam metallum minorem, ex quo est isti
quod dicti ferrari tractus sunt aura noxia infestis, quae rapienta metu-
lita, non in corrupta, et deteriora excrementa sint abire in vaporos,
et exhalatos.

Quare ipso. Quod dicendum de aliquibus in specie me-
tallis? Circa tria datur, specie metalorum et septem,
Aurum, Argentum, Al, ferrum, Plumbum, Argentum viuum,
et Stannum. alia tria sunt et sex, et de Stanno docte non est spes
ad eum distans ab aliis, sed opponi ex metallis aliis, sicut Oce-
nium opponitur ex Auro, et Argento. Postea fabry datur et grossa
specie, et non sol Stannum, sed et Argentum viuum reposita
metallorum species, ita proposito 24, ubi datur Argentum viuum
non esse proprie metalum, quia nec durum, nec male ductile, seu extensi-
bile est, sed non haec liquidum, Stannum autem reducit ad plumbum,
non enim notabilius differunt quam Argentum respectu, et impetu,
Orcichalum autem dicitur esse fuit aurum secundum, et impetuissimum
aurum, Calybum vero id est ac perfectissimum, et degelatissimum
ferrum. videtur ergo dicendum metallorum specie, aut est grossa assignata a
Postfabry, scilicet Aurum, Argentum, Al, ferrum, et Plumbum, aut raro esse
specie, additis Stanno, Orcalo, et Calybeis rejecto ex ea est mercurius,
quaerit se haec etiam specie notabiliter differunt inter se, et ab aliis, et cuiuslibet

24

specie metalli diffiv, et nulla ex istis alijs assignabilijs que alijs alterius n' participat. qd hoc videt pabilius na.

Cai. aurum, e. rite digno Ld, deferri reper a fluminibus,
ut a Castello, George, Schodano, et a nostris Tago, &
Menda, at te aurum n' generari in fluminibus, s. lab aquis sensu
xii auri solitas erumpentium deriuani in fluminis aliis, s. affer-
abensibus aliis surripunt ex minerali Galata auri ramenta: num-
qm in magna mole inuenit aurum et in minerali eius, qd s. sit
metallicus pectinatus, et purissimus, numq m ad pectorin, et depuracem au-
ri debitam proueniunt ratiq metallici, nisi in parva mole, et ferro in
confusam fractilij, tamq m in pectori ore metallicum halatum: hinc au-
ri corpus oene mit evaporat et ad ignem, et s. sit densissimum, erga-
tissimum, s. facilis est i' ducte, seu male extensibile, et in laminas
fenes, ac lamina accommodabile. qd si ex Pyreneis qndam equum
auri flumen erumperat, et nō apud Americos sub glande monte dicito in-
venire aurum, id punit ex nimio igne austerraneo, ag. Antequa, et sum-
mitti aurum jam satu, et in flumen aurum erumpit; et hinc est a-
liando in minerali alijs in ventre pte aurum in magna mole, qd
aurum sit purius alijs metallicis, ideo magis unioem nobinet, et maius
et humiditate sua numq m lenaret.

Oro polita sit auru' artificium, qd s. sit viu' aurum,
Ita t' arte sint inuenit, et pfectu', n' uo a na? ff
franc Rymili, et se citavit qndam Arnaldum de Villa Nova, Rai-
mundu' fulium, et ipsam Salomonem, quoniam huius artij dicunt inuen-
torum; addunt q' uideri p' hoc tempore Florentiae in Itala flumen
qndam partim i' ferrum, et p'm auru' viu'. Regnue p' vndeum
e' s. collima sua, qm fuit atij P. Sabry p' parte s. l., Raci, sum qd
incredibile e' qd aliando inri hocq talijs artis extiterit, et moraliter pertu-
erit obseruari, et qd auri lacra fames in hib' huius artis in-

proxim n' redigeret, ac longe observauerit: illo gō de Almo-
ne, Raimundo, et Claudio Torenio ē mira fabula, ut si j̄m
plurima aliorū, et historiarū hystoria: sum q̄ia, Lḡa autē ē
suntia dīctiā dīcta, de nouo q̄̄ aducta, et iam ante fieri n' pot̄, et relat-
ta ex iunctiōe aliorū mixtorum, ut s̄c̄ domus, et talis iunctiō se-
ni negt rāna manu, q̄m ab s̄b̄lia uirū fieri possit, et ab s̄b̄lii noībus
exp̄ri fieri posse: gō c̄t̄a. Miss⁹ expr̄iacēm aliorū metalorū crevi-
tag⁹ auct̄a

De METEORIS AGNIUS.

Quarey c. v. q̄d dicendū de aquis fontiū, p̄fusoriū, et fluminū? Iā mā
fēt, aquam in fontes, et flumis, ac p̄fuso, nūrūm defrauentē trahi,
et aduci ab Angelis: Ita ex mari, et subterraneis aquis, p̄us in ḡa-
tīca Sicilia ab Antō aī movebatur: Iā id tribuit oratio q̄d habeb⁹ sy-
nerat, et virtutē h̄tī magnetica atrahenti aquas. Preijūtrū utraq̄ma
q̄j sine necessitate fugit ad Antō, ligiles, turbas, et afflāvani nō fētā
nāly phycā, et nota. 3ā mā recurrat ad p̄ponitam virtutēm ipsius
terre: vñm horū et nullo mīstrī Antō. 4ā s̄c̄ dicit, q̄d ut plu-
rimū p̄uenire a pluviis, et nūrib⁹, ita P. Sabī in myra dicit b̄ 30
3̄ p̄p̄o 202, et c̄ iū mīstrī dicendū de p̄fusis, et fluminib⁹.
q̄d mā defendit, fontes, p̄fusor, et flumis in aquis terre gene-
rari, ex aere et vaporibus incūvij: ita P. Surad ex Antō, et p̄fusor
alij apud P. Sabī l. no 207. 5ā mā affat p̄venies p̄fusor, p̄fuso,
et flumis e mari p̄uenire, et ita Antō q̄d iū p̄fuso alijs: 7ā s̄c̄
fēt, tam a mari, q̄m ab aere, et vaporibus p̄uenire, ita P. Nauvus
At 4̄ q̄d 66. q̄d Theo.

Pestilens sit fontes, p̄fusor, et flumis ita p̄venies, ut la-
terij partibus in eod s̄c̄ longū quant, a solo mari p̄ueni-
unt; reliqui iū n' tñt q̄d p̄fuso p̄ueniunt tam flumis, et nūrib⁹ superio-
rib⁹, q̄m ab aere, et vaporibus imēritis, q̄m et a mari, et aere a p̄fuso

et sit oīb, saliquibus eonū: hæc uidetur mā probabilit̄: im j̄m tandem
iuniant s̄tis L. Maurus, et L. Fabry & ita illigendus. Et s̄tis, tunc
et alij. Iā dīj pars istat ex Occidatō L̄b, Ad brum, unde ex-
eunt flumina rueruntur, ut iterum fluant et̄, id ē ad mare: gō lat-
terr̄ pluvij, ita ut s̄a perenes, a s̄lo mari p̄ueniunt. gō s̄līr̄ p̄usei
& p̄uenes, s̄ntes? Ita et̄ rōe, gō s̄ntes, p̄usei, & pluvij, qui in cōs̄tu
lacteis p̄aribus & s̄lo annis, rōre debent & lēny agit, et̄ p̄uenes pri-
um, q̄n n̄ assignabiliā aīdū, in mari, q̄d eīs lēny se subministrat uisibilis
et̄ cōuenit̄ terra, maxē q̄d mentem, a quib⁹ fūpua flumina p̄adūt:
gō a mari p̄adunt, s̄līr̄ s̄ntes, & p̄usei hēj.

Dīj pars ostendit, q̄d pluvia ē anteq̄m in vapores
iuentat, terram penetrat & rīmula, et̄ meatus mortis,
et̄ postea erumpere p̄it in montium radicibus, t̄in ualibus, t̄in alijs
longinquis montibus, s̄lō inferioribus, q̄d iam inuenit uiam, et̄ hinc ē q̄d
pluvij pluvij, & fontes largius hieme qm aestate fluant, adhuc si aestate
ob nūtūm aquas sp̄entes tunc diffūtū glaciari, et̄ q̄d si tempestis, et̄
aetas longa ē, diffūtū, put it in p̄tēj experimur: gō signū ē p̄uenire
a dīj pluvij, & nūtūs.

Tristī, ja q̄d p̄ alij anno nūtūs et̄ imbus n̄ acciderunt,
s̄lō maxē pars p̄useorū, fluminē & fūtrūm ērō gruit,
put accidit tempore Uīa: gō gō signū ē p̄uenire a pluvij, & nūtūb⁹:
q̄d uo ex ligamentib⁹ uaporibus et̄ aere sepe et̄ p̄ueniunt, p̄t q̄d aqua
maris uij alijb⁹ terram penetrat, et̄ ad cōuenias usq̄ montium p̄uenit,
ignis n̄ pura, s̄lō imixta i terrā ipsa, t̄ aut̄ a calore interno terra
eleuant̄ uapores, alijs, et̄ aerei, terramq̄ sursum penetrant: gō sit
aq̄d superiora ob tacula offendunt, ligantes in subterraneas, t̄us pluvias
teut nubes in aere, et̄ q̄d uiam inuenient, erumpentes in fontes, flumina
et̄ p̄uten, et̄ s̄līr̄ ex pluvialib⁹, ac nūtūb⁹ aquis descendentes, et̄
abundentib⁹ iben: gō ot̄to

Corroborari trahita dicit ex ipsa oceani ari et
Iudee agorū; nam in eis in hac sua opere ex-
plati, et substantiū facie dicit Alia deo, tunc, putes, et clau-
g, nā mari, sū ab aere, et uapore puenire, qā sc̄. Tanta aqua ma-
ri erumpen nō poterit in dulces fontes, si eius aqua se illa, et unita
continet a mari usq; ad fontem; prius gō invadit quicquid terrā,
luteam massam continens, ubi deponit seddine, tunc q; abscondit
uapores humidi, et aerei, et postea in dulces liquefiant aquas: gō itard
Ante, ut sā perire, pueniunt remote a mari, proxime aut nō nā ab
aere et uaporibus.

Hinc ē qd putes nō longe a mari distantes aquam
emitunt adhuc semilassam, qā nō coniusta fuit i
terra sufficienter ad salēdinem qd degenerare. Deinde gō mare sit
inferius luminibus, fontibus, et putes īm plurimis, horū nō distat,
qā marij aqua prius in illis aereis uapores transcas, et de istorum
nā sit vendre, ut postea in dulcibus liquefici: adeo vñ aliquando tactu
um terra extare mare altius, ut manifestum apud Batavos: qui nō fan-
tes in montibus sublimibus erumpunt, pueniunt, et a fontibus uaporibus
egū ad eo ascendentes in tali terra coniunctioe, et aquis montium aliorū
sublimiorū, et tandem et a pluviis et nubibus: gō nulla ē in nostra sua
difficilis. Hinc

Potuerabis lū-ex P. Fabry citō pūrē 100, alijs
fontes alijsq; regere, instaurare, et reparare, sc̄. Ex tem-
pestibus, et ventis exhortis in cavernis subter arietibus, et ex denus
erumpentibus aquis p̄ fontes cavernas. Qd alijs fontes et lacus gra-
re atq; marino, et horū fontis alij ī mari similes respiciunt, et
decipiunt ut ē fons unus in Gadicib⁹, alij tunc crecent īm de cœpit
mare, et etiā; prius nō ē, qā a mari ut sā pueniunt, p̄ uiam eōmō
semper expeditam; rāo aliorum est, qā via illa, q̄ solantur ī mari, ē adū

46

longa, et post meatus gresso, ut cum fonte insumptu incepit, quodiam
descenderat mare, et iuxto. 3° dorem, odore, et sapore aquae, huius
invenimus in ex corporali admixta puritate, pura enim est ex parte.
Hoc est.

4° Fontem est in Opyro, cui si fons extincte aplie-
bitur, ascenduntur ista. P. Libri opyro & 26 no^o 2°; hi tu-
ffis, non ad ag, sed a lacu maris ag illa mixta purum sit, et talis dia-
git et est ad currimus fons Gradaonitius sanus. 5° Fontem est in Pa-
phalia, cuius ag inebriat ut vinum, rati phoenice, quia illarum
ilicis ainiq; situs ibi admixtas sunt, que scilicet destrueti Cretari.
6° Fontem est, cuius ag vini sedium aferit, et aliud coquere, sicut
put de lete dicti obliuioem afferre, pde Stygi morte, quod quem na-
liti purum ponunt a Propugnali aqua ipsi mixta, et ista opporti-
nitate nomine, aut locisibus. 7° Aquas est in Beotia, quas si pulce-
rues bibunt frumenta candida, et alias, aquitum nigra frumenta, alias aquibus
stulta, rati nulla alia ei non, in fulvis aqua demixta, quod libentibus
coriat tempora mensu illas, quod ad annum suum inter uitam colorat illas. Ut
time agi est in Tracia, si equi libentes redunt eferas; a
nali negotiis est alia, in assignata ut sic. Mitto mirabilia alia, quae
videre est aquo citior.

Quod dico de mari, salutine eius atque astu.
Dico 1°. mare ab amante sum e, eius agi est purum,
sed mixtum imperfectum aquam, stat eni ex sic, et ag, et sicut redi-
xit: mare ergo sic diffini potest, ingenus saltarum aquarum congregatio, ingen
imprimi, quia alii sicut non erit, saltarum aquarum, quia alii amantur non erit,
nec mare, sed salum, sed erit simplex ag, quantum multa, de fratre,
et prius marius qui ueteres dixerunt est sudorem ferre, auro, et
incalcentis, et sudantis, alijs purissime mare a purene fontium, et flumi-
ni apulsa, erumpentium a terra pretio sic ilascianti, alijs terra

Sub mari a primis terram facuisse, tā postea magna mari, nūm ab
lūste excedat, ē terra non aperire. hū sī exibet omīsū, istat / ut
sā ostendimus de creaciōe mundi agitē marij, patet ec̄ a deo mun-
Coi initivō, et p̄tēa m̄ unum ī regataj nōn, tunc q̄' mare inq̄site
sūb ipso marij nōe.

Dico 2°. Nō ob q̄m mare nūm exundat a pe-
reni lūmina, et fūntūm aphaerēta, illa ē nōm affig-
nat. Alra p̄cī Cœlestis L^o, ubi p̄tēm ait dīa lūmina in terris in
mari, et mari n̄ redundant; addit ēdem, sūb lūm unde exēunt neu-
binti terri, lūmant; q̄d s̄ aijrūm lūrum exēre se mōlētū abe-
q̄q̄ ē p̄tēra aliunde, q̄d mirū q̄d n̄ exundet mari? nōne p̄tērū q̄d
lūmina lūnter, inno et pluia, magis ē minū rāta, oē p̄tēniant a mari.
Autam autē terrestri glōbi p̄cī mari occupet. diffīlē cōto nequit, ut
neḡt̄ eius p̄fūnditas ubiq̄, unde reiāndi sunt vegetiū, Salgor, et a-
lij, q̄ libere dīant, s̄ in terrestrijs sc̄p̄tēi p̄cī a mari occupari; h̄i-
ki q̄d P̄liamīnus, q̄ aijem occupari doat: reiāndi q̄d, q̄d p̄x̄ le-
vē anteā defecta, et expōnsa ē tā terra pars Amerīca; et n̄t̄
q̄n p̄li B̄ntula, et tācīḡ terra alijs, inno filij Geographi j̄ P̄labry
in physiā dīct̄ b̄i t̄o 3° p̄p̄tē s̄, tēment a tērō adhuc b̄an p̄ne
orb̄ p̄m: q̄d līḡta sit terra adhuc nēllīm, q̄m sīce q̄s p̄tērī ḡta
sit terra pars a mari occupata.

Dico 3°. Dīcōm̄ marium lōres dōli a dīcōm̄ p̄m
et uarijs p̄tēnunt; mare Cōrīlūma nīnia et
lūnditāte, ob q̄m p̄auicōs lūcijs radij, relectūt: Agēdū mari nīgūrum,
et pluiaitate adhuc nīni, mari P̄tēi Q̄xini Cāndidū, et pluiaitate
modica: mari rūbum, aut subruibūrum, uidētr̄ ē ab ipso mari entro
fundū nam aij ab illo alta, ē sp̄p̄tēa in ualej qui sp̄p̄tēi corallī
stratū, et pluiaj ē istat, et hīne ēt q̄dōs marij aliuus aij apparet ui-
nīj, si auiditātē fundi, sp̄p̄tēa si mari n̄ ē uade fundū: q̄d sīce

pe di mare uidet. Clares imutare, a temptatione, uenit, et prouis uarie
exorti, nō querit.

Dico 4°. Salado marij in iis nō querit a labore Alij su
qā in fundū marij nō penetrat, cum qā numerū Alij
calor, et numerū, o multo tempore, dulcior agm reddidit salam. At
te autē 2° intercorū ap̄ t̄ v̄ abeat, salum sibi p̄ omixscim. qd̄
Si ad Alij calorem effundari late in eph̄ alicui, t̄ ad huc t̄ n̄ m̄ ex
salsa aḡ marij, n̄ iis ex dulci effundat. qd̄ A Calore Alij separari sal
et aḡ, seu aqua a sale, t̄i salido aqua n̄ querit a labore Alij. Deinde
n̄ querit ab aliquibus salis fontibus, q̄ in fundo marij prouipiat, neq̄
ex multis salis, qui t̄dem sint; hoc enī sine lato aferatur a la-
tano, et alijs, q̄ multis idoneū fundū marij unigen gloriaverit. Non que-
rit itē a subterraneis ignib⁹, q̄ in sulfure, nitro, et bituminē ardeat,
ut somniauit Frumentius; namq̄ ignibus igne ex p̄dū allerto agm
alegaciam, numerū ex dulci salam officiet. qd̄ Tandem n̄ querit amul-
titudine adspiciā exhalationē, quæ a venti in mare inducuntur; nam si hoc
ita fieret, facilius, et brevius salsa rediret aij saluum ab iisdem exha-
lantib⁹, q̄ sit minor aḡ, minus perlunga, et n̄ fumus. Sed haec est ex-
periencia.

Dico 5°. Salado marij querit unica a sale illi imponit: p̄t
qā dulcis aḡ sit salsa emissa sale: qd̄ ab hoc querit sale-
do marina aqua: qd̄ solem, qā ab hac ipsa multis modis separari sal,
et dulcis redire: qd̄ sal erat in illa, et a sale erat salsa, p̄t ab illa
ab aliendine. Dico 6°. Marij aqua statim ario, et ab aliis sali-
bus imponit ob fumis n̄ est q̄ p̄t, ut se numerū purifient, ut
minus in vapores audaret, ut p̄ficiat aleserius, ut formis nauer
substinet salis omixscim hanūm, et fortius restringat venti ac tem-
pestatis tamq̄ aḡ grauior. An autē statim in 2° mundi die
deum sale mari imiscent ut ex Mag. loci, andicis, et multis

terunt **C. C.**, quod sis dumō sit a salē puerire marij saltā-
dīnum, et a Deo mari salū indīum fūget, & enī salū debē-
ret eē ad pētū fīnez ab ipso b̄reatre debuit salūm cr̄ari: ex q̄
et p̄t p̄tū totū marū adūcū in lūndo, salūm ēē, ex apto ubi p̄tū aut
alumina in aliū marū fūnto p̄rumpant

Dīw nū. ex aḡ salā, dulcij p̄t̄ feri mālīz
1. si p̄t̄ unārū t̄stārū, salūd s̄t̄ vālē
geolatī, lunc enī salūj corrypula flaminibz adhārent: 2. si terram
intuz transcat et dīu: 3. si modico igne, n̄ aut' multo, distillat; alen-
det enī dulcij vapor relīto grāviori salā, et distillata aḡ erit dulcis.
Si nō aḡ salā cognatī, tūc salīor erit aḡ cēta, auolabit enī p̄t̄ dulcij
vapor. 4. si uas tēra bē obſtructum intra mare dīu reliquati; p̄t̄ ea
ex extrahit plenū aḡ dulcij coram ingesta, et degustata. Cūr aut' n̄
salūm mō si amarū ēt sit mare? hor puerita calore s̄t̄ nimio,
marū suffusa corporula torrente, et id sub tēma torrida amari-
us mare ex dictis. Hinc multiplex uirtus media tristitia aqua maris;
1. enī purgat tēlēm; 2. et modicam lānū in rabiem acti a remu-
diū optimū. 3. qui pinguine nimia laborant; si tēre labentia aḡ
maris, citu s̄t̄lantibz salūniter; 4. Propt̄ locū redit nautas, q̄bile
fīos extrahit, et hanc rūtū clōrem augat.

De Aſſūl MARIJ.

Dīffīlitas dīb hū ē, q̄d de actu manū sit diendū: 1. aḡ p̄t̄ mīo aueret;
2. tēra sit, acti maris p̄uerire a continuo mōtū tēre, p̄t̄ aḡ intra
glōbū inclīga moueret mōtū glōbo. Bīo galbus, Cōporinus, et anb-
qui alij. Reijūr tū, tū ex s̄t̄ fūpposē de mōtū tēre, sum q̄i si
ab illo p̄uerire acti maris, semp̄ dīb accideret cōt̄ p̄t̄a cuius-
q̄ dīci, p̄t̄ si terra se moueret in gyrum, singulij diebus
p̄uerire ead terra ad id p̄uontum. 2. In dīct̄ p̄uerire ab appē-

et in unio[n]e] partium in suum totum ostendit ut sit in s[ecundu]m parte, et in aliis maris unionem appetant in aqua alterius, quoniam terra in r[es]istente impedit, ideo terram ascendit, et ad usque n[on] Gualen reuertitur. ita Analeosi Ph[il]. Puyat, quia ex ead[em] causa accidente in aqua dallatur lacuum, sed tamen est plenaria; ita quia ut sa[n]ct]a non mutaret horas actus mari-
nus: g[ra]m otto.

Zo Intra afficit, Mundu[m] ei aiatum, et quodam magni ait,
quod dum respirando astralis sp[iritu]m, mente ad se astrahit, et
deprimit, et attollit dum sp[iritu]m emittit, sicut etiam in aliis pulsibus
mo[bi]dissimis, non deprimit in diversis corporis partibus: ita sibi oculi, qui
legi Keplerius. Reiectus tamen ex quo supponit mundi aiciens, erga et ut si
horas non mutarent actus marinus. **Z**o Intra iudicat primum a natura
eius, et ideo in attollente se luna attollit mare, et descendente descendit,
reiectus, quia secundum lumen nullus aer, quoniam vacuum esset, alii plures ag-
dentes descendentes, ut leviores, quoniam marinorum. **S**o Intra ait, primum a
luna rarescunt maris aquas, et similiter a luna. **T**o **Z**, quia legi mayo-
res fulguris in estate actus marinus, in quo summa est in lacibus dulciorum,
iste non futurul actus potest habere oscillationes, aut potest lunam apparet sub
aliud hemisphaerium. **G**o Intra existimat, mare potest stare ex thoriis no-
tis, ut ex variis regionibus aero, et sic motorem unam rotam im-
primere motum ateri, **T**o **Z** in primis; ita nonnulli mathematici in Gre-
cioribus. **T**o **Z**, quia mitis intellata quod, quia **L**o fate[re] videlicet motus im-
primit.

Zo Intra putat, primum a virtute magnetica per terram
terram diffusa, quae ad se astrahit maris actus, ut ma-
ritim subterraneos, nitrem etiam. **T**o **Z**, quia undique et ubique ead horae est
maris actus, quod tamen est plenaria; deinde sita sunt effingit. **Z**o virtus ma-
ritim attractiva. **Z**o Intra recurret ad subterraneos ignes in fundo mar-
e, et inde mare rarescentes, et attollentes: **T**o **Z**, quia bene in pleno